

IRENA STEPONAVIČIENĖ

1979 m. vasario 5 dieną, eidama 38-sius metus, po sunkios ligos mirė Vilniaus V. Kapsuko universiteto Vokiečių kalbos katedros dėstytoja Irena Steponavičienė-Filipavičiūtė.

Irena Steponavičienė gimė 1941 m. liepos 25 d. Kaune. Užaugo Jurbarko rajone, Kalnėnų kaime. Baigusi Jurbarko vidurinę mokyklą, 1958 – 1963 m. studijavo Vilniaus V. Kapsuko universitete vokiečių kalbą ir literatūrą. Išėjusi universiteto kursą, buvo paskirta VVU Vokiečių kalbos katedros asistente. Dėstė vokiečių kalbą Chemijos ir Ekonomikos fakultetų studentams.

Jau studijų metais I. Steponavičienė domėjosi vokiečių ir lietuvių kalbų kontaktais, aktyviai dalyvavo moksliniame germanistų būrelyje, buvo aktyvi visuomenininkė.

1972 – 1976 m. I. Steponavičienė mokosi Vilniaus universiteto aspirantūroje. Jos darbui vadovauja akademikas V. Mažiulis. Ji pasirenka seniai pamėgtą temą – lietuviškus toponimus Kryžiuočių ordino kronikose. Pagrindinis lietuviškų toponimų šaltinis buvo Kryžiuočių ordino kronika „Wegeberichte“, kariniais tikslais aprašanti XIV a. Lietuvos geografinę padėtį. Šis darbas pareikalavo daug žinių ne tik iš vokiečių kalbos istorijos, bet ir lietuvių dialektologijos. Tik nedidelę darbo dalį, straipsnį „Dėl lietuviškų vietovardžių prūsinimo kryžiuočių ordino raštuose“, velionė spėjo išspausdinti žurnale „Baltistica“ (X(2), 1974). Pagrindinis darbas liko nepaskelbtas. Tai lietuviškų toponimų žodynas, jų fonetinė ir morfologinė charakteristika, bendrinių lietuviškų žodžių, patekusių į kronikas, aprašymas. Šiuo tyrinėjimu I. Steponavičienė padarė pradžią vokiečių—lietuvių kalbų istorinių ryšių tyrinėjimui. Be jos darbų nebus galima apsieiti toliau dirbant šioje srityje.

1978 m. gegužės 18 d. Baltų filologijos katedroje I. Steponavičienės darbas buvo apsarstytas ir rekomenduotas ginti. Beliko atlikti tik formalumus. Velionė turėjo daug idėjų, gražių sumanymų, kurių per daug ankstyva mirtis neleido įgyvendinti.

Vokiečių kalbos katedra neteko kuklios, darbščios, kolegų ir studentų mylimos dėstytojos ir mokslininkės. Jos niekada neužmirš ją pažinoję ir su ja bendravę mūsų respublikos germanistai.

V. Balaišis